

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J. K.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.
o świadczenie przedemerytalne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 13 listopada 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z wniosku J. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R. – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt IV U [...], oddalającego odwołanie J. K. od decyzji organu rentowego z 5 kwietnia 2016 r., w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona: „Zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym i rażącym naruszeniem przepisów prawa materialnego: a) art. 10 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,

skutkującym przyjęciem przez Sąd, że w ustalonym stanie faktycznym aby zaliczyć wnioskodawcy okres pracy w charakterze domownika na gospodarstwie rolnym rodziców niezbędnym elementem było opłacanie składki na ubezpieczenie społeczne rolników. Sąd Apelacyjny w [...] w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uznał, że Sąd Okręgowy prawidłowo nie zaliczył okresu pracy w gospodarstwie rolnym jako okresu uzupełniającego i ustalił kwestię o nie legitymowaniu się przez wnioskodawcę wymaganym w jego przypadku 39 letnim okresem pracy niezbędnym do przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. b) art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu rolników indywidualnych i członków ich rodzin poprzez jego błędną wykładnię polegającą na braku przyznania wnioskodawcy statusu domownika podczas gdy wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki w nim zawarte,. Powyższy przepis nie uzależniał przyznania statusu domownika od opłacania za niego składki na ubezpieczenie rolne za domownika...”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący

wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor skargi nie przedstawia odpowiedniej argumentacji, którą wykazałby oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Twierdzenia uzasadnienia wniosku co do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na naruszenie wskazanych przepisów prawa materialnego zostały ograniczone do powtórzenia argumentacji stanowiącej uzasadnienie zarzutów materialnoprawnej podstawy skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 września 1998 r., II UKN 230/98, OSNAPiUS 1999 nr 20, poz. 657, stwierdził, że okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1 stycznia 1983 r. mogą być uwzględnione w okresie zatrudnienia ubezpieczonego ubiegającego się o pracowniczą rentę inwalidzką, jeżeli podlegał on jako domownik obowiązkowi ubezpieczenia z tego tytułu i zostały za niego opłacone składki na ubezpieczenie społeczne rolników indywidualnych (do 31 grudnia 1990 r.) lub na ubezpieczenie społeczne rolników (po 31 grudnia 1990 r.). W uzasadnieniu powołanego wyroku Sąd Najwyższy podkreślił, że relacja pracownik – pracodawca nie jest tą samą, a nawet ze względu na nasilenie pierwiastków osobistych, podobną do stosunku rolnik – domownik, niezależnie od różnych i nieporównywalnych regulacji prawnych określających kwestię opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników (w tym domowników) i pracowników.

Zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] uwzględnia w swojej ocenie zacytowane wyżej stanowisko judykatury, a autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawił w uzasadnieniu wniosku przekonującej argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałby trafność przedmiotowego stanowiska.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.